# *Het ego en de universele levenskracht*

*7 mei 1967*
*lezing 152*

“Gegroet, dierbare vrienden. Moge deze lezing jullie opnieuw inzicht en kracht geven, zodat je pogingen om jezelf te vinden, om het antwoord te vinden op de vraag waar je staat in dit leven, waar je plek is, wat en hoe je bent en hoe je jezelf moet vervullen, minder moeite zal kosten. Ik hoop dat jullie door deze woorden nieuw licht zullen vinden. Dat zal zo zijn als je je echt openstelt voor nieuwe aspecten van denkbeelden die je misschien al eerder hebt gehoord, maar die tot nu toe nog geen persoonlijk ervaren waarheid voor je zijn geworden.

Wanneer je het probleem van de betekenis van het leven en de vervulling daarvan ontleedt, zie je dat dit uiteindelijk volledig afhankelijk is van de relatie tussen je ego en het universele levensprincipe, wat we ook wel ‘het ware zelf’ noemen. Als er evenwicht is in deze relatie valt alles op zijn plaats. Alle lezingen gaan op de een of andere manier over dit onderwerp en ik probeer het altijd vanuit verschillende invalshoeken te bespreken. Dat is nodig om uiteindelijk de waarheid van deze woorden te ervaren.

Laten we proberen om opnieuw te definiëren wat het universele levensprincipe is en hoe het zich in de mens manifesteert. Het universele principe is het leven zelf. Het is voortdurend bewustzijn in zijn diepste en meest hoogstaande betekenis. Het is eeuwige beweging en het opperste genot. Omdat het leven is, kan het niet sterven. Het is de essentie van al wat ademt, beweegt en vibreert. Het weet alles, want het is het principe dat voortdurend schept en zijn eigen beweging gaande houdt, omdat het niet ontrouw kan zijn aan zijn eigen natuur.

Ieder individueel bewustzijn is universeel bewustzijn. Het zou onjuist zijn om te beweren dat het er een deel van is want ‘een deel’ betekent dat het er een beetje van is, een deel van het geheel. Maar waar bewustzijn is, is het helemaal oorspronkelijk bewustzijn. Dit oorspronkelijke bewustzijn, het scheppende levensprincipe komt tot eigenheid in verschillende vormen. Als het individualiseringsproces zich ontwikkelt tot voorbij het punt waar de verbinding met de oorsprong niet meer gevoeld wordt, ontstaat een toestand van niet-verbonden zijn. Dan blijft bewustzijn voortbestaan en alle mogelijkheden van het universele bewustzijn in zich dragen maar zijn eigen aard, wetten en mogelijkheden zijn in vergetelheid geraakt. Dit is, kort gezegd, de toestand waarin het menselijk bewustzijn over het geheel genomen verkeert.

Als een mens zich bewust begint te worden van het universele levensprincipe, van het feit dat het er altijd is, ontdekt hij ook dat het er altijd al geweest is maar dat hij het niet opmerkte omdat hij in de waan verkeerde dat het levensprincipe los van hem bestaat. Daarom is het niet helemaal correct om te zeggen dat het principe zich manifesteert. Het is beter om te zeggen dat men het begint op te merken. Zijn altijd aanwezige kracht kan in het oog springen als bewustzijn op zich of als energie. Beide zijn in de afgescheiden egopersoonlijkheid aanwezig, maar de intelligentie van het ego staat ver achter bij de universele intelligentie die ieder mens in potentie is, of je dit nu wel of niet beseft en er wel of niet gebruik van maakt. Dit zelfde geldt voor energie. Hier zullen we later op terugkomen.

Deze twee aspecten van universeel leven zijn niet twee op zichzelf staande factoren, zij vormen een eenheid. Er zijn mensen die meer open staan voor een van die twee aspecten terwijl ze meer bevooroordeeld of onwetend zijn ten opzichte van het andere – voor zover ze dat kunnen waarnemen. Voor anderen is het precies andersom. Beide aspecten moeten worden ervaren wanneer het zelf zich realiseert.

Een van de essentiële kenmerken van het universele levensprincipe - of het nu over autonoom bewustzijn of over energie gaat - is zijn spontaneïteit. Het kan zich niet anders dan spontaan manifesteren. Als je er verkrampt via een moeizaam proces naartoe werkt, kan dat onmogelijk resultaat opleveren. De manifestatie ervan is daarom altijd een indirect gevolg. Het komt wanneer je het het minst verwacht. Met ‘indirect’ bedoel ik niet dat je er geen moeite voor hoeft te doen. Je

moet weerstand overwinnen om jezelf in waarheid onder ogen te zien, om je problemen en tekortkomingen toe te kunnen geven en je van je illusies te kunnen ontdoen. Dit vergt grote inspanning van je. Je moet alle kracht en moed die je tot je beschikking hebt, inzetten. Maar die inspanning moet je je getroosten om de waarheid over jezelf te vinden en om een specifieke illusie te kunnen opgeven, om een barrière te overwinnen, teneinde constructief in plaats van destructief te zijn en om alles onder ogen te zien wat er te zien valt en niet omwille van een proces waarvan je in theorie weet dat het zelfrealisatie is en dat de belofte inhoudt dat je je goed gaat voelen. Als je al te ingespannen en geforceerd op zelfrealisatie gericht bent, komt het niet. Het is als het ware een bijkomend gevolg, ook al is het alles wat je je maar zou kunnen wensen.

Elke stap die je dichter bij het zien van de waarheid in jezelf brengt, zonder verdere uitvluchten en zelfbedrog, elke stap die je doet naar een waarachtig verlangen om constructief aan het creatieve levensproces deel te nemen, bevrijdt het zelf. Zo kunnen spontane processen zich manifesteren. Ze werken nooit op je wil. Hoe groter de angst voor het ontbrekende en de angst om los te laten – de angst voor onwillekeurige processen in je eigen lichaam – hoe kleiner je vermogen is om spontane uitingen van het levensprincipe te ervaren. Zulke uitingen kunnen bijvoorbeeld momenten van inspiratie zijn, waarin je met een tot nu toe onvoorstelbare wijsheid je persoonlijke problemen oplost of je talenten op creatief gebied ontwikkelt. Of het uit zich doordat je het leven op een heel nieuwe wijze ervaart en proeft, waarbij alles wat je ziet of doet een nieuwe betekenis krijgt**.** Het lijkt net alsof er een bewustzijn in je is wakker geworden dat denkt, voelt en ervaart op een volkomen nieuwe, vibrerende manier, altijd veilig, altijd vol gerechtvaardigde hoop die jou nooit teleurstelt. In deze nieuwe manier van leven ken je geen angst. Maar dit kan zich niet voordoen als je het krampachtig wilt forceren. Het zal komen in de mate waarin je je angst voor onwillekeurige processen kunt opgeven.

De mens bevindt zich in een ironische situatie. Aan de ene kant verlangt hij diep naar de manifestatie van deze onwillekeurige processen, aan de andere kant is hij er bang voor en vecht ertegen. Dit vormt een verschrikkelijk en tragisch conflict dat alleen opgelost kan worden door angst op te geven. Het diepe verlangen kan alleen vervuld worden als je je angst opgeeft.
Uiteindelijk komen alle psychologische problemen voort uit dit diep

liggende, existentiële conflict dat veel verder gaat dan individuele neuroses en moeilijkheden die ieder kind ervaart en die de oorzaak zijn van latere innerlijke conflicten en misvattingen. Alle leven neigt ertoe om dit essentiële conflict in het menselijk bestaan op te lossen. Daarvoor is het nodig dat je persoonlijke neuroses en conflicten opspoort, begrijpt en oplost. Het 'zelf' moet leren de realiteit in zichzelf, in anderen en in het leven te zien en te accepteren. Eerlijkheid moet de toon aangeven en je moet een eind maken aan die kleine manipulaties waarmee je jezelf om de tuin leidt. Alle gebreken in je karakter moeten verwijderd worden. En als ik zeg 'verwijderd worden', bedoel ik dat je ze volledig erkent en objectief waarneemt zonder je in wanhoop onder te dompelen en je te laten verleiden die fouten alsnog te ontkennen. Met deze benaderingswijze ontdoe je je op de meest effectieve manier van je fouten. Anders gezegd, het gaat er niet om dat je eerst je fouten moet hebben weggewerkt zodat er dan iets anders kan gebeuren. Het gaat erom dat je jezelf met je fouten kunt zien. Dan en dan alleen kun je het existentiële conflict zien tussen het ego en het universeel bewustzijn. Dit universele bewustzijn dat zich spontaan manifesteert, heeft niets te maken met religieuze voorschriften van een ver van je afstaande godheid, met een leven na dit leven. Dit zijn verkeerde interpretaties die bij de mens zijn gaan leven doordat men een vermoeden kreeg van de waarheid van het levensprincipe, de waarheid die eigenlijk zo voor de hand ligt. Als iemand die waarheid aanvoelt en al zoekend de ervaring tracht over te brengen op mensen die nog middenin het conflict zitten tussen hun ego en het creatieve levensprincipe, dan komen daar zulke verkeerde interpretaties en spirituele processen uit voort, die mensen vervreemden van zichzelf en van het leven van alledag.

Iemand die bang is voor deze processen van vervreemding zal dit afdoen als een vage theorie en zo een compromis vinden tussen de diepe hunkering naar en het aanvoelen van alle mogelijkheden die hem ter beschikking staan - en zijn angst hiervoor. Het compromis heeft gestalte gekregen in elke vorm van geïnstitutionaliseerde religie, die God scheidt van het zelf en van het dagelijks leven, die een mens opdeelt in een spiritueel en fysiek wezen en de totale vervulling verschuift van het nu naar een leven na de dood. Zulk soort visies op en benaderingswijzen van het leven zijn slechts een compromis tussen wat je gevoel zegt dat mogelijk is en je angst. Deze angst behelst veel meer dan de persoonlijke neurotische angsten die in het leven van de mens spelen als gevolg van misvattingen en trauma's. Die moet men zich

eerst volledig bewust worden, teneinde hun macht af te doen nemen.

Maar wat is dan deze fundamentele angst om het uiterlijk ego los te laten en zo de universele processen de gelegenheid te geven zich te ontvouwen en je te dragen? Deze angst is het misverstand dat het opgeven van het ego betekent dat je het leven opgeeft. Laten we, om dit probleem wat beter te gaan begrijpen, enkele aspecten van het proces waarbij het ego zichzelf uit het universele leven heeft gevormd, beschouwen.

Het worden tot individu is een integraal aspect van de universele levenskracht. Aangezien leven altijd beweegt, uitreikt, uitzet en samentrekt, nieuwe ervaringswerelden vindt en altijd zijn grenzen verlegt, kan scheppend leven niet anders zijn. Dus vindt het altijd nieuwe vormen om zichzelf te ervaren. Ik zei het al eerder: als het tot individu geworden bewustzijn zich meer en meer van zijn bron, zijn oorsprong verwijdert en zich meer en meer in zichzelf, in zijn eigen bewustzijn terugtrekt, als het om zo te zeggen zijn eigen essentie 'vergeet' en zich onbewust wordt van zijn principes en wetten, dan lijkt het wel een totaal apart staande entiteit. Daarom is het begrijpelijk dat het zichzelf alleen maar herkent als een op zichzelf staande identiteit. Het bestaan als individu kan het alleen maar associëren met op zichzelf staand leven. Daarom moet het opgeven van het ego voor een entiteit wel hetzelfde lijken als de vernietiging van zijn eigen unieke individualiteit.

In deze situatie bevindt de mens zich heden ten dage. Hij leeft in de illusie dat hij een afgescheiden leven leidt en ook dat hij de zin van het leven, van het 'ik ben', kan vinden in dat leventje apart. Door deze illusie heeft de dood zijn intrede gedaan in het menselijk bestaan want de dood is niets anders dan de illusie tot zijn uiterste, absurde consequentie doorgevoerd.

De bewustwording van het illusoire karakter van een afgescheiden ego is een uiterst belangrijke stap in de evolutie van de mensheid. Iedere vorm van zelfrealisatie brengt dit weer helder onder ogen. In de mate waarin je als individu kijkt naar de voor de hand liggende waarheid - al die duidelijk onbeduidende patronen en houdingen die niets met het metafysisch concept dat ik hier nu bespreek te maken lijken te hebben, hebben daar direct verband mee - in die mate zul je de werkelijkheid ontdekken van het feit dat jij en het creatieve levensprincipe één zijn.

Je zult dan tot de ontdekking komen dat wat ik hier zeg geen theoretisch lesje is dat je op zijn hoogst met je verstand kunt begrijpen. Je kunt het hier en nu verwerkelijken en vast zetten. Hoe meer je in waarheid naar jezelf kijkt en de illusies over jezelf van je afschudt, des te meer je zult beseffen dat je je bestaan als individu niet hoeft op te geven als het onwillekeurige proces van het creatieve levensprincipe het overneemt en met de ego functies kan integreren.

Enkele van mijn vrienden zijn de onmiddellijkheid van dit grotere leven in hen steeds vaker gaan ervaren. Ze ervaren een vernieuwing van energie en ontdekken de schijnbaar paradoxale situatie dat hoe meer ze hun energie geven, hoe meer nieuwe energie er in hen loskomt. Want dat is de wet van het universele levensprincipe. Als je afgescheiden leeft, dan leef je in de dualiteit waarin het 'logisch' lijkt dat hoe meer je geeft, hoe minder je overhoudt en hoe meer je je leeggezogen voelt. Dit komt voort uit de illusie dat het uiterlijke ego je totale individualiteit uitmaakt. En deze illusie is de wortel van de angst voor het loslaten van alle krampachtige egodefensies.

Zo zul je ook, wanneer je deze krachten en energieën gaat ervaren, eerst zo nu en dan, maar steeds regelmatiger, de invloed gaan opmerken van een inspirerende intelligentie die veel grootser lijkt dan wat je ook maar kent van je uiterlijke verstand. Toch is dit in wezen je 'beste zelf'. Het lijkt in het begin een vreemde kracht maar dat is het niet. Het lijkt alleen maar zo omdat deze kanalen dichtgeslibd waren, omdat je van het bestaan ervan niets afwist, niet eens aan het mogelijke bestaan ervan dacht én omdat je jezelf met kleine leugentjes en zelfbedrog om de tuin leidde. Deze ruimere intelligentie manifesteert zich als inspiratie, leiding en een nieuwe vorm van intuïtie, die zich niet uitdrukt als vaag gevoel maar in duidelijke bewoordingen, in helder omlijnde kennis die concreet in je dagelijkse leven is toe te passen.

De ontdekking van dit nieuwe leven verzoent de beide, schijnbaar tegengestelden met elkaar: je uniek zijn als individu én je één-zijn met alle anderen, deel-zijn van een geheel. Ze vormen dan niet langer onverenigbare tegenstellingen maar van elkaar afhankelijke delen. Al deze polariteiten, al die alternatieven die elkaar lijken uit te sluiten en de mens zoveel hartzeer bezorgen, krijgen hun plaats als je ego zich verbindt met het universele leven. Als ik spreek over het loslaten van het ego, bedoel ik niet dat het vernietigd moet worden of dat je er geen

belang meer aan moet hechten of zelfs dat je het nu maar naast je neer moet leggen. Ik bedoel dat datgene wat zich als een zelfstandig idee van het universele leven heeft afgescheiden – en dat diepweg gevonden kan worden, toegankelijk is als je het wilt – zich weer met zijn oorsprong kan verbinden. Als je ego sterk genoeg is geworden om op andere dan alleen je bewuste vermogens te kunnen vertrouwen, zul je nieuwe zekerheid vinden waarvan je nooit had kunnen dromen. De angst voor deze nieuwe stap wordt ingegeven door het idee dat je ego wordt vermorzeld, tot niets ineen zal schrompelen en zal ophouden te bestaan. Je probeert deze angst te verlichten door vast te houden aan onbeweeglijke, verstarde psychische substantie.

Onbeweeglijkheid lijkt veilig, beweging riskant. Daarom ben je bang voor het leven want leven is voortdurend bewegen. Als je eenmaal hebt ontdekt dat beweging wél veilig is omdat je erdoor wordt gedragen, heb je de enige echte zekerheid gevonden die er is. Alle andere zekerheid - je vertrouwen in en leunen op dat wat statisch is - is illusie en levert alleen maar steeds meer angst op.

Het principe is hetzelfde als dat waardoor de planeten bewogen worden, die ook niet zomaar door de ruimte heen vallen. Het gevoel dat zegt: 'als ik me niet blijf vasthouden aan mezelf, breng ik mezelf in gevaar' vormt de kern van het dilemma waarin de mens verkeert. Veel van mijn vrienden zijn zich hiervan bewust geworden. En als je je daar eenmaal bewust van bent, dan heb je een belangrijke sleutel in handen want dan kun je de mogelijkheid dat je je misschien vergist gaan overwegen. Er is niets om bang voor te zijn, je kunt niet verpletterd, niet weggewist worden. Je kunt alleen maar gedragen worden, zoals de planeten in hun baan gedragen worden.

Zoals ik zo vaak zeg, schept de bewustzijnstoestand waarin de mensheid zich nu bevindt de wereld waarin de mens leeft, inclusief de natuurwetten. De mens is er zo aan gewend meer belang aan het gevolg dan aan de oorzaak te hechten. Dit komt door de dualiteit in het denken. Men ziet nooit het hele plaatje, altijd alleen maar stukjes ervan. Je bent als mens niet in deze sfeer neergezet maar deze sfeer met alles wat erbij hoort, is een uitdrukking van de algehele geestestoestand die onder mensen heerst. Eén van de wetten die bijvoorbeeld uitdrukking geeft aan deze staat van bewustzijn is de wet van de zwaartekracht. Het is een heel speciale, unieke wet, voorbehouden aan deze dualistische sfeer van bewustzijn. Wanneer je je ego ziet als de

enig mogelijke vorm van je bestaan als individu loopt de wet van de zwaartekracht parallel met - of drukt op fysiek niveau hetzelfde uit als - de emotionele reactie en angst om te vallen en verpletterd te worden. Bewustzijnssferen die het dualisme van deze planeet hebben overstegen, hebben andere natuurwetten die overeenkomen met het bewustzijn dat daar heerst. Zelfs de wetenschap die alleen van de materie uitgaat, bevestigt dit. De ruimtewetenschap toont dit ook aan. In de ruimte buiten onze sfeer heerst geen zwaartekracht. De zwaartekracht is dus niet de enige, uiteindelijke realiteit. De betekenis hiervan is meer symbolisch, net als bij andere vergelijkbare analogieën. Het zijn tekens, die je zouden kunnen helpen bij het verruimen van de grenzen in je denken en het ervaren van de werkelijkheid. Daardoor zouden je angst en de illusie dat je een geïsoleerd egobestaan leidt, kunnen afnemen.

Hoe kun je in je zoektocht naar je ware zelf dit weten toepassen op de situatie waarin de meeste van jullie zich bevinden, vrienden? Dit heeft direct verband met het kijken naar de verschillende lagen van jouw bewustzijn. Hoe beter je erin slaagt om tot nu toe onbewust materiaal – en daarmee je verkeerde reflexen die daar het gevolg van zijn – bewust te maken hoe dichter je bij de werkelijkheid van het universele levensprincipe in je komt. Dit principe krijgt dan meer ruimte om zich te ontsluiten; schaamte, angst en vooroordelen vallen steeds meer van je af, zodat je jezelf kunt openen voor de mogelijkheden ervan. Iedereen zal het ermee eens zijn dat, hoe meer moed er van je gevraagd wordt om je waarheid en niets dan je waarheid in te zien, hoe gemakkelijker het daarna wordt om contact met een veel wijder, veiliger en gelukzaliger innerlijk leven te maken. Hoe sterker je contact wordt met datgene wat alle onzekerheid en conflict uit de weg ruimt, hoe zekerder je je zult voelen en hoe meer je in staat zult zijn tot handelen, hetgeen je nooit achter jezelf had gezocht. Dit komt doordat nu kracht, energie en intelligentie aan het werk zijn die alle conflicten oplossen en oplossingen voor problemen aandragen die tot nu toe onoplosbaar leken. Elk ‘als’ en elk ‘maar’ in je gewone daagse leven verdwijnt steeds meer, niet door uiterlijke, magische middelen maar door je steeds toenemend vermogen om alles wat zich aandient aan te kunnen als een integraal deel en product van jezelf. Bovendien groeit je vermogen tot genieten, wat ook de bedoeling is. In de mate waarin je je los hebt gemaakt, in die mate zul je ook hunkeren naar deze potentiële manier van leven.
In verband met wat ik net heb gezegd, doet zich een heel speciaal verschijnsel voor. Een paar jaar geleden heb ik ter beschrijving van

bepaalde, algemeen voorkomende, fundamentele zijnstoestanden in de menselijke persoonlijkheid de hiernavolgende termen gebruikt. Ten eerste het hogere zelf: de echte potenties in ieder, het universele leven in ieders kern. Dit heb ik zojuist besproken. Ten tweede het lagere zelf: alle menselijke trucjes, al je karakterfouten, illusies en pretenties, alle destructiviteit en alle manieren waarop je je integriteit stiekem schade berokkent en tegelijkertijd hoopt, dat het niet erg is dat je spelletjes speelt waar niemand weet van heeft, zelfs niet je uiterlijk bewustzijn.[1]

Daarna besprak ik een derde factor die ik het maskerzelf noemde en later heb ik hiervoor de term geïdealiseerd zelfbeeld gebruikt. Dit is de pretentie dat je bent zoals je wilt zijn, of zoals je denkt dat je moet zijn om geliefd en geaccepteerd te worden.[1] Deze afgelopen jaren hebben we eraan gewerkt om veel aspecten van deze triade onder ogen te kunnen zien. Op een gegeven moment heb ik ook gesproken over een telkens terugkerend verschijnsel, namelijk dat je je vaak voor je hogere zelf, voor het beste wat in je is, schaamt.[2] Daarbij heb ik ter sprake gebracht dat vele karaktertypes zich schamen, zich generen of zich vernederd voelen als ze zich met al hun liefdevolle, edelmoedige impulsen van hun beste kant laten zien. Het lijkt wel of het voor deze typen veel gemakkelijker is om zich van hun slechtste kant te laten zien. Dat lijkt minder gênant.

Vandaag kan ik hier op een dieper en subtieler niveau wat meer over vertellen. Het is namelijk een heel belangrijk punt, het houdt onmiddellijk verband met de angst voor en de weerstand tegen het naar buiten brengen van je ware zelf. Toen heb ik eigenlijk alleen en nogal oppervlakkig een bepaald verschijnsel besproken dat zich bij bepaalde persoonlijkheidstypen voordoet. Ofschoon dit verschijnsel wel te maken heeft met en beïnvloed wordt door het diepere en meer subtiele verschijnsel waar ik het nu over wil hebben, is het toch niet hetzelfde want het specifieke persoonlijkheidstype waar ik toen over sprak, voelt dit vooral als het om zijn goede kwaliteiten gaat, zijn liefde en zijn kunnen geven. Dan heeft hij het idee dat hij toegeeft aan de eisen die de samenleving aan hem stelt en dat hij als individu daarbij aan integriteit inboet. Hij is bang dat hij zal worden onderworpen aan en afhankelijk zal zijn van de goedkeuring van anderen en schaamt zich daarom voor elke echte impuls om anderen een plezier te doen.

[1] Zie lezing 14 ‘Hoger zelf, lager zelf en masker’
[12] Zie lezing 60 ‘Schaamte voor het hoger zelf’
[2] en lezing 83 ‘Het geïdealiseerd zelfbeeld’ (Noot vertaler)

Daarom voelt hij zich meer ‘zichzelf’ als hij vijandig, agressief en wreed is.

Wat ik nu wil bespreken, is dat eigenlijk iedereen, ongeacht zijn uiterlijk persoonlijkheidstype, ongeveer eenzelfde reactie heeft op zijn werkelijke zelf, op de realiteit die hij op dit moment belichaamt. Niet alleen voor wat betreft zijn echte goedheid, liefde en gulheid maar ook wat al zijn andere gevoelens en gedragingen betreft. Dit is een merkwaardig schaamtegevoel, een gevoel van verlegenheid als het erom gaat je te laten zien zoals je echt bent. Het is een gevoel alsof je jezelf open en bloot te kijk zet. Iedereen kan dit gevoel bij zichzelf vaststellen. Het is niet hetzelfde als de schaamte voor je trucjes, je oneerlijkheid en destructiviteit, noch voor het feit dat je je aanpast. Het is schaamte op een heel ander niveau, van een andere orde. Ik kan het alleen maar zo omschrijven: het voelt vreselijk naakt als je bent zoals je echt bent - of dat nu goed of slecht is. Het is uitermate belangrijk dat jullie dit begrijpen, want het verklaart hoe kunstmatige niveaus worden gecreëerd. Deze kunstmatige niveaus zijn niet alleen het resultaat van misvattingen in de gebruikelijke zin van het woord. Als je je kern volkomen bloot geeft, is dat niet zozeer angst voor vernietiging of voor gevaar maar eerder schaamte. Angst voor gevaar speelt een rol als je je egofunctie opgeeft om ruimte te scheppen voor onwillekeurige processen. Schaamte steekt de kop op als het er om gaat te zijn wie je bent, zoals je nu bent.

Vanwege dat schaamtegevoel ga je net doen alsof. Nogmaals gezegd, het is een heel ander soort pretentie dan wanneer je een gebrek aan integriteit, destructiviteit en wreedheid tracht te maskeren. Dit soort pretentie ligt dieper en is subtieler. Je kunt zelfs in dingen die je echt voelt, doen alsof. Je kunt bijvoorbeeld echt liefhebben, maar als je dat laat zien, voel je je naakt. Dus creëer je valse liefde. Je kunt boosheid voelen wanneer je bent zoals je bent. Maar met deze echte boosheid voel je je te kijk staan en daarom creëer je onechte kwaadheid. Je kunt je verdrietig voelen maar je gaat door de grond van schaamte als je dit gevoel moet erkennen**,** zelfs tegenover jezelf. Daarom maak je onecht verdriet dat je gemakkelijk aan anderen kunt laten zien. Ook vind je het vernederend om plezier dat je echt voelt te laten zien. Daarom creëer je onecht plezier.

Nu zul je het verband begrijpen tussen deze en de voorgaande lezing, waarin ik sprak over het kunstmatig intensiveren en dramatiseren van

emoties.[1] Dit geldt zelfs voor verwarring en verlegenheid. Met de echte emotie voel je je te kijk staan, dus creëer je een vals gevoel, dikwijls op hetzelfde vlak. Emoties worden heel subtiel vervalst. Deze vervalsing lijkt een beschermend kleed waar niemand buiten jezelf - in je diepste, meestal onbewuste zelf - weet van heeft. Maar deze beschermende omhulling maakt je immuun voor de trillingen en de uitgelatenheid van het leven. Zulke imitaties bouwen allemaal een scherm op tussen jou en je levenscentrum. Ook dit scheidt je af van de realiteit, want de realiteit van je wezen kun je niet verdragen, je voelt een dwang om die te imiteren en zo vervals je je hele leven. De altijd bewegende levensstroom lijkt gevaarlijk, niet alleen wat je veiligheid betreft, maar ook wat je trots en waardigheid aangaat. Maar dit alles is een sterke en tragische illusie. Zoals je echte veiligheid alleen maar kunt vinden door eenwording met de bron van alle leven in je, zo kun je je echte waardigheid alleen maar vinden als je je schaamte over hoe je echt bent, overwint, wat dat op een bepaald moment ook moge inhouden.

Soms lijkt de angst voor vernietiging minder kwalijk dan dat vreemde gevoel van schaamte en het te kijk staan zoals je echt bent. Als je deze schaamte erkent en niet opzij schuift omdat het zogenaamd van geen belang is, betekent dit een enorme stap op de goede weg, vrienden. Daardoor krijg je een sleutel in handen die voert naar de oorzaak van de dofheid van je gevoelens, die je wanhopig en gefrustreerd maken. Een sleutel ook tot een heel speciaal soort zelfvervreemding en niet-verbonden zijn. Ik kan het niet in rationele bewoordingen duidelijk maken omdat er geen woorden zijn om echt van onecht te onderscheiden. De woorden voor het echte en valse gevoel zijn dezelfde - alleen de smaak van de ervaring en de zijnskwaliteit zijn anders. De imitatiegevoelens zijn vaak zo subtiel, zo diep ingebed en tot een tweede natuur geworden, dat het heel wat van je vraagt aan loslaten op een diep gevoelsniveau, aan jezelf laten zijn, jezelf laten voelen en aan wil om het kaf van het koren te scheiden in dat wat je ontdekt voordat er intens tot je kan doordringen hoe naakt en overgeleverd je je voelt met je echte gevoelens. Het subtiele imiteren brengt niet alleen andere of tegenovergestelde gevoelens teweeg dan welke je nu waarneemt, maar net zo vaak precies dezelfde. De volgende stap is dan het intensiveren van zo'n gevoel dat als vervangingsmiddel dient om het valse echt te laten lijken.

[1] Zie lezing 151 'Intensiteit, een hindernis voor zelfverwezenlijking' (Noot vertaler)

Ieder die voor het eerst in contact komt met het universele levenscentrum dat hij zelf is, kan dat alleen maar wanneer hij echt is - wat dat op dit moment ook maar betekent. Voordat deze ervaring mogelijk is, kom je dus het verschijnsel van schaamte over je naaktheid tegen. Als je je ware zelf ontmoet zoals dat op dit moment is, is dat bij lange na niet een 'volmaakte ervaring'. Dit is geen dramatische belevenis, maar toch van cruciaal belang. Want wat je nu bent, bevat alle zaad, alle mogelijkheden, al het materiaal dat je ooit nodig zou kunnen hebben om te komen tot een leven met diepgang en levendigheid. Dat wat je nu bent, is nu al deze universele levenskracht. Iedere denkbare kracht en mogelijkheid ligt erin vervat. En toch ben je wat je nu bent. En wat je nu bent is niet beschamend vanwege je fouten, maar het lijkt voor jou beschamend vanwege de onmiddellijke, existentiële realiteit waarmee je je zo naakt voelt. Als je de moed hebt om zo te zijn, kun je met een nieuw leven, met een nieuwe benadering van je eigen innerlijk leven aanvangen. Dan vallen alle pretenties van je af, zowel je duidelijk waarneembare, grove pretenties, gewoonlijk voor iedereen zichtbaar behalve voor jezelf, alsook de subtiele die ik net beschreven heb. Die staan tussen je ego en het universele zelf. Ze vormen een dun, maar stevig scherm, dat de levengevende kracht buiten spel zet. Ze zijn verantwoordelijk voor de vervreemding van het universele levensprincipe. Zij creëren de schijnbaar gevaarlijke, onoverbrugbare kloof tussen het ego en de universele kracht en ze zijn verantwoordelijk voor die illusionaire angst en schaamte. Deze schaamte ligt evenzeer ten grondslag aan de misvattingen en dualiteit in de mens als alle andere angsten, die hier ook toe bijdragen. Deze schaamte creëert zijn eigen angsten en komt voort uit weer andere angsten, maar hij is niet precies hetzelfde als die angsten zelf.

De schaamte voor je naaktheid met betrekking tot je eigen zelf zoals dat nu is, wordt diepgaand gesymboliseerd door het verhaal van Adam en Eva. De naaktheid van de realiteit is het paradijs. Want als die naaktheid niet langer ontkend wordt, kan er een nieuw, gelukzalig leven beginnen - hier en nu, en niet in hiernamaals. Maar nadat je je van je schaamte bewust bent geworden, heb je een periode nodig om te acclimatiseren. Daarvoor heb je een pad binnen 'het pad' nodig, om je meer en meer bewust te worden van de subtiele gevoelens die hier een rol spelen en van de ingebakken gewoonte om je innerlijke naaktheid te bedekken. Het is zo gemakkelijk om terug te vallen vanwege je gewoonte patronen. Maar wanneer je er eenmaal aandacht aan besteedt en steeds weer al je kracht verzamelt, zodat je je schaamte en het jezelf

verstoppen bemerkt en leert jezelf te ontdekken, dan zul je uiteindelijk uit je beschermend omhulsel stappen en steeds echter worden. Dan ben je jij, naakt, - zoals je nu bent, niet beter, niet slechter en niet anders. Je houdt op met imiteren, met het vervalsen van gevoelens en je manier van zijn en je waagt je de wijde wereld in op de manier zoals je nu eenmaal bent.

Zijn er vragen in verband met deze lezing?"

*VRAAG: Hoe kun je bepalen of je gevoelens echt of opgelegd zijn?*

"Jij bent de enige die dit kan vaststellen en wel door heel serieus onderzoek maar eerst moet je de mogelijkheid overwegen dat je gevoelens opgelegd zouden kunnen zijn. Daar moet je niet van schrikken. Meestal word je namelijk heel bang van de idee dat je gevoelens wel eens onecht zouden kunnen zijn - hoe subtiel die onechtheid ook is. Je bent bang dat, als je gevoelens niet echt zijn, je geen gevoelens hebt. Je bent bang voor de leegte in jezelf. Dit is een vernietigende angst. Deze angst oefent een bijna onmerkbare druk op je uit, die je aanzet om door te gaan met doen alsof. Maar altijd is er een punt in je waar je zegt: 'nee, ik wil niet voelen'. Of dit nu uit je kindertijd en persoonlijke traumatische ervaringen voortkomt of dat het verband houdt met het existentiële probleem in de mens dat ik in deze lezing besproken heb, er is altijd de vastbesloten wil om niet te voelen. Deze vastbeslotenheid is vaak geheel onbewust zodat je er niet mee in contact staat en met het gevolg ervan namelijk dat je geen gevoelens hebt niets weet aan te vangen. Het boezemt je des te meer angst in doordat je bewuste zelf dat wel gevoelens wil, geen weet heeft van die kant in je die bang is voor gevoelens. Want de angst voor het niet kunnen voelen kan met geen enkele andere angst vergeleken worden. Daarom helpt het je enorm als je je realiseert dat niemand zonder gevoelens kan zijn en dat gevoelens nooit voor altijd dood kunnen zijn. Leven en gevoelens zijn één; waar het ene is, moet ook het andere zijn, ook al staat een van beide kanten tijdelijk op non-actief. In deze wetenschap kun je op pad gaan en jezelf gaan afvragen: waar heb ik het besluit genomen niet te voelen? Op het moment dat je angst om te voelen volledig tot je bewustzijn is doorgedrongen, zal er een eind komen aan je angst dat je niets voelt. Dan kun je door een realistische, verstandige evaluatie van de omstandigheden met behulp van je gezond verstand je gevoelens nieuw leven inblazen.

Ik heb jullie hiermee heel wat stof tot nadenken gegeven en heel wat materiaal waarmee je op je pad aan de slag kunt. De volgende keer zal er een vraag en antwoordsessie zijn. Dan kunnen we wat meer persoonlijke problemen bespreken, misschien ook in verband met deze lezing.

Wees gezegend, ieder van jullie. Mogen jullie pogingen om echt te worden, om de moed op te brengen die jullie blijkbaar nodig hebben om in de naakte waarheid te leven, succes hebben. Je kunt niet anders dan slagen als je echt wilt. Wie niet in beweging is, niet groeit en zich niet vrijmaakt, die wil het niet en - belangrijk om te weten - die wil ook niet de stem van binnen vinden die weigert te bewegen. Ik hoop dat alle lagen van onechte gevoelens van je afvallen omdat je dat wilt en daartoe besloten hebt. Dan zul je de glorie van het leven ontdekken.

Wees in vrede, wees in God!”

*Deze lezing werd gegeven via Eva Pierrakos in 1967.*
*Oorspronkelijk uitgegeven door Center for the Living Force - Phoenicia (N.Y.)*
*onder de titel:'Connection between Ego and Universal Power'*
*Vertaald door Carla Boegel-Weers in 1985; herzien in 1999 door Marije Mol.*
*© Stichting Gemeenschap het Pad. Uitgave 2010*